

**Sláturfélag
Suðurlands svf.**
Samstæðuársreikningur
2023

Sláturfélag Suðurlands svf.
Fosshálsi 1
110 Reykjavík
kt. 600269-2089

Sláturfélag Suðurlands svf. Samstæðuársreikningur 2023

Efnisyfirlit

Skýrsla stjórnar	2-4
Áritun óháðra endurskoðenda	5-6
Rekstrarreikningur	7
Yfirlit um heildarafkomu	8
Efnahagsreikningur	9
Yfirlit um eigið fé	10
Yfirlit um sjóðstreymi	11
Skýringar	12-29
Viðauki: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf	30-32

Skýrsla stjórnar

Samstæðuársreikningur Sláturfélags Suðurlands svf. fyrir árið 2023 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu. Samstæðuársreikningurinn tekur til félagsins og dótturfélaga þess sem eru tvö, Reykjagarður hf. og Hollt og gott ehf.

Sláturfélag Suðurlands svf. er samvinnufélag og tilgangur félagsins skv. samþykktum er að annast slátrun, úrvinnslu og sölu á framleiðslu félagsmanna. Félagið flytur einnig inn vörur og stundar aðra verslun eftir því sem það styrkir sölu á framleiðslu félagsins. Með hliðsjón af tilgangi félagsins og stöðu þess er höfuðmarkmið félagsins að vera leiðandi matvælaframleiðandi sem starfar á heildsölustigi og dreifir vörum á landsvísu. Félagið starfar á þremur sviðum, slátrun, matvælaíðnaði og innflutningi matvæla, áburðar og fódurs.

Reykjagarður hf. er félag í kjúklingaframleiðslu og sölu á kjúklingaafurðum. Skrifstofa félagsins er í Reykjavík, en afurðavinnsla félagsins fer fram á Hellu í Rangárvallasýslu. Hollt og gott ehf. er í framleiðslu og sölu á salati og grænmetisvörum og er starfstöð félagsins í Reykjavík.

Starfsemin á árinu og framtíðarhorfur (fjárh. í þús kr.)	2023	2022
Rekstrartekjur samstæðunnar námu.....	17.143.234	15.756.687
Hagnaður samstæðunnar nam.....	791.708	549.394
Fjöldi ársverka nam.....	439	437
	31.12.2023	31.12.2022
Eignir samstæðunnar námu.....	13.771.400	13.438.836
Bókfært eigið fé nam.....	7.363.342	6.590.812
Inneign í stofnsjóði A-deildar nam	394.757	367.171
Inneign í stofnsjóði B-deildar nam	180.074	180.074
Eiginfjárlutfall samstæðunnar nam.....	53,5%	49,0%

Rekstrartekjur samstæðunnar hækkuðu um 1.386,5 milljónir króna milli ára eða um 9%. Þessi hækkun er til komin vegna betri markaðsaðstæðna og aðgerða sem gripið var til að auka tekjur félagsins. Staðan á veitingamarkaði batnaði auk þess sem félagið styrkti stöðu sína á smásölumarkaði. Útflutningur dróst hins vegar saman á lambakjöti en jókst á innanlandsmarkaði. Sala á innflutningsvörum, matvælum og búrekstrarvörum gekk vel en félagið styrkti stöðu sína á þeim markaði. Heildarafkoma samstæðunnar er einnig að aukast á milli ára en samstæðan er að skila 791,7 milljónum króna hagnaði á árinu 2023 á móti 549,4 milljónum króna hagnaði árið áður. Margs konar aðgerðir eru í gangi með það að markmiði að rekstur samstæðunnar skili viðunandi arðsemi til lengri tíma. Stjórnendur samstæðunnar reikna með að starfsemi félagsins muni ekki breytast verulega að umfangi á næstu árum.

Meginmarkmið og stefna við áhættustýringu

Samstæðan stýrir fjármagni sínu þannig að það viðhaldi rekstrarhæfi sínu á sama tíma og það hámarkar arðsemi hagaðila með sem bestu jafnvægi á milli skulda og eigin fjár. Stjórnendur samstæðunnar fylgjast með og greina fjárhagslegar áhættur í rekstri. Aðferðir vegna áhættustýringar eru yfirfarnar reglulega til að greina breytingar á markaði og starfsemi samstæðunnar. Nánari upplýsinga um fjármálagerninga og þá fjárhagslegu áhættu sem samstæðan býr við má finna í skýringu nr. 23.

Stjórnendur hafa tryggt verklag til að vera á varðbergi vegna svika, lagalegri áhættu sem getur valdið sektum og orðsporsáhættu sem getur valdið tjóni til lengri tíma. Einnig er stöðugt unnið að því að aðlaga félagið að breytingum sem ætla má að geti orðið í frumframleiðslu hjá bændum en innlend framleiðsla á kjöti á undir högg að sækja vegna búhátarbreytinga og aukins innflutnings kjötvara. Rekstur félagsins er fjölþættur sem dregur úr rekstrarlegri áhættu auk þess sem starfsemi félagsins er ekki öll á sama stað.

Skýrsla stjórnar

Stofnsjóðir og eigendur

Í lok árs er fjöldi félagsaðila 2.270 sem eiga yfir kr. 1.000 í stofnsjóði A-deildar en þeir voru 2.242 árið áður. Enginn stofnsjóðseigandi á yfir 10% af stofnsjóði A-deildar.

Í lok árs eru hluthafar í stofnsjóði B-deildar 558 en þeir voru 559 árið áður.

	Hlutdeild	Hlutir
Birta lífeyrissjóður.....	33,71%	67.411
Landsbankinn hf.....	20,61%	41.219
Sláturfélag Suðurlands svf.....	9,96%	19.926
Festa lífeyrissjóður.....	5,98%	11.965
Steingrímur Aðalsteinsson.....	2,12%	4.230
Magnús Benediktsson.....	2,00%	4.000
Tannín ehf.....	1,51%	3.021
Helgi Eggertsson.....	1,19%	2.370
Auðhumla svf.....	1,04%	2.080
Rama ehf.....	0,59%	1.172
Aðrir.....	21,30%	42.605
Samtals.....	<u>100,00%</u>	<u>200.000</u>

Eign Sláturfélags Suðurlands er færð til lækkunar á stofnsjóðseign í B-deild meðal eiginfjárreikninga.

Tillaga til aðalfundar

Stjórn félagsins leggur til við aðalfund að greiddur verði 18,01% arður af B-deild stofnsjóðs, þar af er verðbótarpáttur 8,01%, eða alls 36 milljónir króna og að reiknaðir verði 10,0% vextir á höfuðstól inneigna í A-deild stofnsjóðs, alls 39,5 milljón króna. Stjórnin vísar að öðru leyti í ársreikninginn um breytingar á eigin fé félagsins.

Stjórn félagsins

Stjórn félagsins skal skipuð fimm aðalmönnum og skulu þeir kosnir á aðalfundi úr hópi félagsmanna til eins árs í senn. Í stjórn Sláturfélags Suðurlands svf. sitja tvær konur og þrír karlmenn. Stjórn Sláturfélags Suðurlands svf. uppfyllir því skilyrði 27. gr. laga um Samvinnufélög nr. 22/1991 um kynjahlutföll, en þar er kveðið á um að hlutfall hvors kyns sé ekki lægra en 40%.

Stjórnarhættir

Stjórn Sláturfélags Suðurlands svf. hefur sett sér starfsreglur þar sem valdsvið hennar er skilgreint og verksvið sett fram. Sláturfélag Suðurlands svf. hefur sett fram upplýsingar um stjórnarhætti í samræmi við leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins. Leiðbeiningarnar taka ekki að öllu leyti tillit til starfshátta samvinnufélaga sem eru í sumum veigamiklum atriðum ólík hlutafélögum. Af þessum sökum fylgir SS ekki að öllu leyti leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja. Sláturfélag Suðurlands svf. er skráð á First North markaðnum hjá NASDAQ OMX. Upplýsingar um stjórnarhætti er hægt að nálgast á heimasíðu félagsins.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Í samræmi við lög um ársreikninga birtir félagið upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif félagsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál. Jafnframt er gerð grein fyrir stefnu félagsins í mannréttindamálum ásamt öðru. Framangreindar upplýsingar eru settar fram í viðauka við ársreikninginn, Ófjárhagsleg upplýsingagjöf.

Skýrsla stjórnar

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Að álit stjórnar og forstjóra Sláturfélags Suðurlands svf. koma fram í samstæðuársreikningi þessum allar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu samstæðunnar í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegri þróun á árinu, auk þess að greina frá áhættustýringu og þeim óvissuþáttum sem samstæðan kann að mæta.

Stjórn og forstjóri Sláturfélags Suðurlands svf. staðfestir hér með samstæðuársreikning félagsins með undirritun sinni.

Reykjavík, 15. febrúar 2024

Í stjórn

Hallfreður Vilhjálmsson
stjórnarformaður

Guðrún S. Magnúsdóttir
varaformaður

Lilja Guðrún Eypórsdóttir

Sverrir Gíslason

Þorsteinn Logi Einarsson

Forstjóri

Steinþór Skúlason

Áritun óháðs endurskoðanda

Til hluthafa og stjórnar Sláturfélags Suðurlands svf.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Sláturfélags Suðurlands svf. fyrir árið 2023. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um breytingu á eigin fé, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu félagsins á árinu 2023, efnahag þess 31. desember 2023 og breytingu á handbæru fé á árinu 2023, í samræmi við alþjóðlega reikningskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótar kröfur í lögum um ársreikninga.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér að neðan. Við erum óháð Sláturfélagi svf. í samræmi við alþjóðlegar siðareglur fyrir endurskoðendur sem og aðrar siðareglur sem eru viðeigandi við endurskoðun á Íslandi, og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra reglna.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótar kröfur í lögum um ársreikninga. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins eru stjórn og forstjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi Sláturfélags Suðurlands svf. Ef við á, skulu stjórn og forstjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, nema stjórn og forstjóri hafi ákveðið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika en að qera það.

Stjórn skal hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda og endurskoðunarnefndar á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar.

Nægjanleg víska er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda samstæðuársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í samstæðuársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu samstæðuársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðferðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins.
- Metum hvort reikningskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.

Áritun óháðs endurskoðanda

- Metum í heild sinni hvort samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar við samstæðuársreikninginn með tilliti til glöggrar myndar.
- Öflum fullnægjandi endurskoðunargagna vegna fjárhagsupplýsinga eininga innan samstæðunnar, til að geta látið í ljós álit á samstæðuársreikningi. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, umsjón og framgangi endurskoðunar samstæðunnar. Við berum ein ábyrgð á álitum okkar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega anmarka á innra eftirlit sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem við eigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Kópavogur, 15. febrúar 2024.

Deloitte ehf.

Halldór Arason
endurskoðandi

Jóhann Óskar Haraldsson
endurskoðandi

Kjörnir skoðunarmenn

Við undirritaðir, kjörnir skoðunarmenn Sláturfélags Suðurlands svf., höfum farið yfir samstæðuársreikning þennan. Við teljum að hann sé í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla, eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og samþykktir félagsins og leggjum til að hann verði samþykktur.

Reykjavík, 15. febrúar 2024

Finnur Pétursson

Jónas Erlendsson

Rekstrarreikningur ársins 2023

	Skýr.	2023	2022
Rekstrartekjur	4	17.143.234	15.756.687
Aðrar tekjur		163.632	87.721
Vöru- og umbúðarnotkun		(8.483.887)	(7.905.499)
Laun og launatengd gjöld	5	(4.273.298)	(3.983.860)
Annar rekstrarkostnaður		(2.762.202)	(2.488.119)
Afskriftir fastafjármuna og nýtingarréttar	6	(572.895)	(488.722)
Rekstrarhagnaður		1.214.585	978.208
Fjármunatekjur		149.220	78.045
Fjármagnsgjöld		(381.853)	(399.139)
	7	(232.633)	(321.094)
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarféлага	11	258	19.020
Hagnaður fyrir skatta		982.209	676.133
Tekjuskattur	8	(190.501)	(126.739)
Hagnaður ársins		791.708	549.394
Hagnaður á hlut	9		
Hagnaður á hlut og þynntur hagnaður á hlut		1,41	1,02

Yfirlit um heildarafkomu ársins 2023

	Skýr.	2023	2022
Hagnaður ársins		<u>791.708</u>	<u>549.394</u>
Liðir færðir beint á eigið fé, sem ekki verða endurflokkaðir í rekstrarreikningi			
Endurmat fastafjármuna		19.475	900.310
Reiknaður tekjuskattur af endurmati		<u>(3.895)</u>	<u>(180.062)</u>
	10	<u>15.580</u>	<u>720.248</u>
Heildarafkoma ársins		<u><u>807.288</u></u>	<u><u>1.269.642</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2023

Eignir	Skýr.	31.12.2023	31.12.2022
Fastafjármunir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	10	6.983.558	7.006.573
Leigueignir	16	585.871	562.855
Eignarhlutar í hlutdeildarfélögum	11	100.039	101.672
Eignarhlutar í öðrum félögum		5.470	5.470
Skuldabréfaeign		15.250	17.050
		<u>7.690.188</u>	<u>7.693.619</u>
Veltufjármunir			
Vörubirgðir	12	2.294.085	2.608.801
Viðskiptakröfur	13	1.844.248	1.761.164
Næsta árs afborgun skuldabréfaeignar	22	9.541	6.289
Aðrar skammtímakröfur	14	90.743	112.980
Handbært fé	15	1.842.595	1.255.982
		<u>6.081.212</u>	<u>5.745.217</u>
Eignir		<u>13.771.400</u>	<u>13.438.836</u>
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé			
Stofnsjóður A-deild	17	394.757	367.171
Stofnsjóður B-deild	17	180.074	180.074
Yfirverðsreikningur hlutafjár		159.111	159.111
Lögbundinn varasjóður		148.689	141.793
Annað bundið eigið fé		1.900.678	1.767.159
Óráðstafað eigið fé		4.580.032	3.975.503
		<u>7.363.342</u>	<u>6.590.812</u>
Langtímaskuldir og skuldbindingar			
Langtímaskuldir	18	2.799.085	2.677.788
Leiguskuldbinding	16	655.393	626.304
Tekjuskattskuldbinding	19	709.217	663.905
		<u>4.163.695</u>	<u>3.967.998</u>
Skammtímaskuldir			
Viðskiptaskuldir	20	614.706	1.217.154
Skuldir við lánastofnanir		0	22.005
Skuld vegna fjárfestinga		10.979	110.577
Næsta árs afborganir langtímaskulda	18	92.955	94.843
Næsta árs afborganir af leiguskuldbindingu	16	20.915	18.517
Ógreiddir reiknaðir skattar	8	158.032	85.360
Skuldir við tengd félög	22	8.937	10.748
Aðrar skammtímaskuldir	21	1.337.839	1.320.822
		<u>2.244.363</u>	<u>2.880.026</u>
Skuldir		<u>6.408.058</u>	<u>6.848.024</u>
Eigið fé og skuldir		<u>13.771.400</u>	<u>13.438.836</u>

Yfirlit um eigið fé 1. janúar - 31. desember 2023

	Stofnsjóður A-deild	Stofnsjóður B-deild	Annað bundið eigið fé	Óráðstafað eigið fé	Samtals eigið fé
Eigið fé 1.1.2022	350.068	180.074	1.251.938	3.567.406	5.349.486
Heildarafkoma ársins			720.248	549.394	1.269.642
Stofnsjóðsinngreiðslur A-deild ...	13.446				13.446
Stofnsjóðsútgreiðslur A-deild	(10.437)				(10.437)
Reiknaðir vextir af A-deild	20.922			(20.922)	0
Fjármtekjusk. vaxta af A-deild ...	(4.603)				(4.603)
Varasjóður A-deild	(2.225)			2.225	0
Greiddur arður af B-deild				(26.723)	(26.723)
Afskrift af endurmati			(39.372)	39.372	0
Fært af bundnum hlutd.reikningi			130.973	(130.973)	0
Tillag í lögbundinn varasjóð			4.276	(4.276)	0
Eigið fé 1.1.2023	367.171	180.074	2.068.063	3.975.503	6.590.812
Heildarafkoma ársins			15.580	791.708	807.288
Stofnsjóðsinngreiðslur A-deild ...	14.945				14.945
Stofnsjóðsútgreiðslur A-deild	(8.825)				(8.825)
Reiknaðir vextir af A-deild	27.509			(27.509)	0
Fjármtekjusk. vaxta af A-deild ...	(6.052)				(6.052)
Varasjóður A-deild	8			(8)	0
Greiddur arður af B-deild				(34.826)	(34.826)
Afskrift af endurmati			(61.306)	61.306	0
Fært á bundinn hlutd.reikning			179.245	(179.245)	0
Tillag í lögbundinn varasjóð			6.897	(6.897)	0
Eigið fé 31.12.2023	394.757	180.074	2.208.479	4.580.032	7.363.343

Annað bundið eigið fé greinist þannig:	Hlutdeildar- reikningur	Yfirverðs- reikningur	Lögbundinn varasjóður	Endurmats- reikningur	Samtals annað bundið eigið fé
Eigið fé 1.1.2022	79.446	159.111	137.517	875.864	1.251.938
Endurmat fastafjárm.				720.248	720.248
Afskrift af endurmati				(39.372)	(39.372)
Fært af bundnum hlutd.reikningi	130.973				130.973
Tillag í lögb. varasj.			4.276		4.276
Eigið fé 1.1.2023	210.419	159.111	141.793	1.556.740	2.068.063
Endurmat fastafjárm.				15.580	15.580
Afskrift af endurmati				(61.306)	(61.306)
Fært á bundinn hlutd.reikning	179.245				179.245
Tillag í lögb. varasj.			6.897		6.897
Eigið fé 31.12.2023	389.664	159.111	148.690	1.511.014	2.208.479

Hlutdeildarreikningur

Hlutdeildarreikningur inniheldur hlutdeild í afkomu dóttur- og hlutdeildarféлага, sem færð er í rekstrarreikningi og er umfram mótttekinn arð eða þann arð sem ákveðið hefur verið að úthluta.

Yfirverðsreikningur hlutafjár og lögbundinn varasjóður

Yfirverð innborgaðs hlutafjár er fjárhæð sem eigendur B-deildar stofnsjóðs hafa greitt umfram nafnverð B-deildar stofnsjóðs sem félagið hefur selt. Samkvæmt lögum um samvinnuhlutafélög skal félagið binda 25% nafnverð stofnsjóða í varasjóð, sem ekki má nota til að greiða hluthöfum arð.

Endurmatsreikningur

Endurmatsreikningur er tilkominn vegna endurmats á fasteignum samstæðunnar og sýnir óafskrifaðan hluta endurmatsins að frádregnum tekjuskatti.

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2023

	Skýr.	2023	2022
Rekstrarhreyfingar			
Rekstrarhagnaður		1.214.585	978.208
Afskriftir	6	572.895	488.722
Söluhagnaður fastafjármuna		(10.955)	(14.904)
		<hr/>	<hr/>
Veltufé frá rekstri án vaxta og skatta		1.776.525	1.452.026
Vörubirgðir, lækkun, (hækkun)		314.716	(501.086)
Aðrar rekstrartengdar eignir, (hækkun)		(73.131)	(386.598)
Rekstrartengdar skuldir (lækkun), hækkun		(572.528)	923.278
		<hr/>	<hr/>
Handbært fé frá rekstri án vaxta og skatta		1.445.582	1.487.620
Innborgaðir vextir og arður		145.833	68.750
Greiddir vextir		(161.384)	(141.859)
Innborgaður gengismunur		907	0
Greiddur tekjuskattur		(90.128)	(10.573)
		<hr/>	<hr/>
Handbært fé frá rekstri		1.340.810	1.403.938
Fjárfestingahreyfingar			
Keyptir varanlegir rekstrarfjármunir		(513.258)	(581.219)
Seldir varanlegir rekstrarfjármunir	10	20.187	26.405
Arður frá hlutdeildarfélögum	11	1.936	1.383
Gr. skuld v/fjárfestinga		(98.000)	0
Hlutafjárhækkun í hlutdeildarfélögum	11	0	(33.192)
Lækkun á kröfum á tengd félög		(10.061)	0
Skuldabréfaeign		(1.400)	0
		<hr/>	<hr/>
		(600.596)	(586.623)
Fjármögnunarhreyfingar			
Afborganir langtímaskulda		(99.931)	(89.645)
Afborganir af leiguskuldbindingu		(19.506)	(15.870)
Hækkun á skuldum við tengd félög		30.188	0
(Lækkun)/hækkun á skammtímask. við lánastofn.		(22.005)	22.005
Stofnsjóðsinngreiðslur A-deild		14.945	13.446
Stofnsjóðsútgreiðslur og fjárm.t.sk. A-deild		(14.877)	(15.040)
Greiddur arður af B-deild stofnsjóðs	17	(34.826)	(26.723)
		<hr/>	<hr/>
		(146.013)	(111.827)
		<hr/>	<hr/>
Hækkun handbærs fjár		594.201	705.488
Handbært fé í upphafi árs		1.255.982	563.581
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé		(7.588)	(13.087)
		<hr/>	<hr/>
Handbært fé í lok árs		1.842.595	1.255.982

Skýringar

1. Almennar upplýsingar

Ársreikningur þessi hefur að geyma ársreikning félagsins og dótturfélaga þess, sem vísað er til í heild sem samstæðunnar.

Sláturfélag Suðurlands svf. er samvinnufélag og starfar á grundvelli laga nr. 22/1991 um samvinnufélög. Félagið er í eigu búvöruframleiðenda á félagssvæði sínu og almennra hluthafa.

Félagssvæði Sláturfélagsins skv. samþykktum er Vestur-Skaftafellssýsla, Austur-Skaftafellssýsla austur að Jökulsá á Breiðamerkursandi, Rangárvallasýsla, Árnessýsla, Kjósar- og Gullbringusýsla, Borgarfjarðarsýsla, Mýrarsýsla, Snæfells- og Hnappadalssýsla og Dalasýsla auk bæja og kaupstaða innan framangreindra svæða.

Sláturfélag Suðurlands svf. er með heimilisfesti á Íslandi og er lögheimili félagsins að Fosshálsi 1, 110 Reykjavík. Að Fosshálsi eru skrifstofur, markaðs- og söludeildir félagsins. Á Hvolsvelli er meginhluti matvælaíðnaðar staðsettur ásamt dreifingu á framleiðsluvörum félagsins. Félagið rekur sláturhús á Selfossi ásamt úrbeiningu á kjöti og pökkunarstöð.

Tilgangur félagsins er skv. samþykktum, að annast slátrun, úrvinnslu og sölu á framleiðslu félagsmanna. Félagið flytur einnig inn vörur og stundar aðra verslun eftir því sem það styrkir sölu á framleiðslu félagsins. Með hliðsjón af tilgangi félagsins og stöðu þess er höfuðmarkmið félagsins að vera leiðandi matvælafyrirtæki sem starfar á heildsölustigi og dreifir vörum á landsvísu. Félagið starfar á þremur sviðum, slátrun, matvælaíðnaði og innflutningi matvæla, áburðar og fódurs.

Dótturfélög Sláturfélags Suðurlands svf. eru tvö. Reykjarður hf. sem er félag í kjúklingaframleiðslu og sölu á kjúklingaafurðum. Skrifstofa félagsins er í Reykjavík, en afurðavinnsla félagsins fer fram á Hellu í Rangárvallasýslu. Hollt og gott ehf. hefur frá upphafi sérhæft sig í fullvinnslu á fersku grænmeti, ferskum salatblöndum, niðurskornum ávöxtum, brauðsalötum og sósum og er starfstöð félagsins í Reykjavík. Hlutdeildarfélag Sláturfélags Suðurlands svf. er Orkugerðin ehf. og er starfsstöð félagsins í Flóahreppi. Félagið tekur á móti sláturúrgangi og öðrum lífrænum úrgangi og framleiðir úr þessum afurðum mjöl og fitu.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Samstæðuársreikningurinn er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir eru samþykktir af Evrópusambandinu.

Samstæðuársreikningurinn er gerður eftir kostnaðarverðsaðferð að því undanskildu að ákveðnar eignir og fjármálagerningar eru færðir á endurmetnu virði eða gangvirði, sjá nánar í skýringu 27 fyrir reikningsskilaaðferðir. Samstæðuársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum sem er starfrækslugjaldmiðill allra félaganna í samstæðunni.

3. Mat og ákvarðanir

Við gerð ársreiknings þurfa stjórnendur, í samræmi við lög um ársreikninga, að taka ákvarðanir, meta og draga ályktanir sem hafa áhrif á eignir og skuldir á reikningsskiladegi, upplýsingar í skýringum og tekjur og gjöld. Við mat og ályktanir er byggt á reynslu og ýmsum öðrum þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll þeirra ákvarðana sem teknar eru um bókfært verð eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti.

Reikningshaldslegt mat og undirliggjandi forsendur þess eru endurskoðaðar reglulega. Áhrif breytinga á reikningshaldslegu mati eru færð á því tímabili sem að matið er endurskoðað og síðari tímabilum ef við á.

Upplýsingar um mikilvægar ákvarðanir þar sem mat stjórnenda og reikningsskilaaðferðir hafa mest áhrif á skráðar fjárhæðir eigna og skulda í ársreikningnum er að finna í eftirfarandi skýringum:

- Skýring 10 - mat á líftíma varanlegra rekstrarfjármuna
- Skýring 12 - mat á niðurfærslu birgða
- Skýring 13 - mat á niðurfærslu viðskiptakrafna
- Skýring 16 - mat á samningslengd leigusamninga og afvöxtunarstuðli við mat á leiguskuldbindingu og nýtingarrétti

Skýringar

4. Rekstrartekjur

Rekstrartekjur samstæðunnar greinast þannig:	2023	2022
Sala innanlands	16.785.829	14.968.107
Sala erlendis	357.405	788.580
	<u>17.143.234</u>	<u>15.756.687</u>

Helstu viðskiptavinir innanlands eru matvöruverslanir og kjötvinnslur auk bænda og mötuneyta. Sala erlendis hefur að mestu verið útflutningur til landa eins og Írlands, Sviss, Bretlands, Þýskalands og Japans. Ofangreindar tekjur eru allar vegna samninga við viðskiptavinum og falla undir gildissvið IFRS 15 - Tekjur af samningum við viðskiptavinum.

5. Laun og annar starfsmannakostnaður

	2023	2022
Laun	3.363.929	3.112.801
Lífeyrissjóður	441.440	402.788
Önnur launatengd gjöld	301.860	269.570
Annar starfsmannakostnaður	166.068	198.702
	<u>4.273.298</u>	<u>3.983.860</u>
Fjöldi ársverka	439	437

6. Afskriftir

Afskriftir greinast þannig:	2023	2022
Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna án endurmats	470.188	416.107
Afskriftir af endurmati varanlegra rekstrarfjármuna	74.730	49.215
Afskriftir af nýtingarrétti	27.977	23.400
	<u>572.895</u>	<u>488.722</u>

7. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur greinast þannig:	2023	2022
Vaxtatekjur af innstæðum og kröfum	140.476	73.975
Arður af hlutabréfaeign	2.000	2.000
Gengishagnaður	2.379	0
Aðrar vaxtatekjur	4.365	2.070
	<u>149.220</u>	<u>78.045</u>
Fjármagnsgjöld greinast þannig:		
Vaxtagjöld af skammtímaskuldum við lánastofnanir	(619)	(1.433)
Vaxtagjöld og verðbætur af langtímaskuldum	(324.825)	(332.712)
Vaxtagjöld af leiguskuldbindingu	(31.918)	(28.442)
Gengistap	0	(15.616)
Önnur vaxtagjöld	(24.491)	(20.935)
	<u>(381.853)</u>	<u>(399.139)</u>
	<u>(232.633)</u>	<u>(321.094)</u>

Skýringar

8. Tekjuskattur

Tekjuskattur er reiknaður og færður í samstæðuársreikninginn og nemur gjaldfærð fjárhæð í rekstrarreikningi 190,5 milljónum króna (2022: 126,7 milljónir). Tekjuskattur til greiðslu á árinu 2024 nemur 158 milljónum króna. (2023: 85,3 milljónir króna).

Virkur tekjuskattur greinist þannig:	2023		2022	
	Fjárhæð	%	Fjárhæð	%
Hagnaður fyrir skatta	982.209		676.133	
Skatthlutfall	(196.442)	(20,0%)	(135.227)	(20,0%)
Fenginn arður	400	0,0%	400	0,1%
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélagss	52	0,0%	3.804	0,6%
Vextir A-deildar stofnsjóðs	5.502	0,6%	4.184	0,6%
Aðrir liðir	(13)	(0,0%)	99	0,0%
Tekjuskattur skv. rekstrarreikn.	<u>(190.501)</u>	(19,4%)	<u>(126.739)</u>	(18,7%)

9. Hagnaður á hlut

Félagið hefur ekki gert kaupréttarsamninga né gefið út skuldir með breytirétti sem geta við innlausn valdið þynningaráhrifum og því er hagnaður og þynntur hagnaður á hlut sá sami.

	2023	2022
Hagnaður á hlut og þynntur hagnaður á hlut	1,41	1,02
Hagnaður á hvern hlut útistandandi hlutafjár er reiknaður miðað við eftirfarandi forsendur:		
Hagnaður ársins	791.708	549.394
Vegið meðaltal hlutafjár	561.038	538.694

Skýringar

10. Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir

	Fasteignir og lóðir	Vélar og áhöld	Bifreiðar og flutningstæki	Samtals
Kostnaðarverð				
Staða 1.1.2022	7.295.058	3.214.196	453.749	10.963.003
Sérstakt endurmat	900.310	0	0	900.310
Eignfært á árinu	206.280	358.470	106.309	671.059
Selt og aflagt á árinu	(195)	(164.435)	(62.042)	(226.672)
Staða 1.1.2023	8.401.453	3.408.231	498.016	12.307.700
Sérstakt endurmat	19.476	0	0	19.476
Eignfært á árinu	125.250	292.408	94.001	511.659
Selt og aflagt á árinu	0	(8.044)	(48.555)	(56.599)
Staða 31.12.2023	8.546.179	3.692.595	543.462	12.782.236
Afskriftir				
Staða 1.1.2022	3.396.268	1.360.299	300.609	5.057.176
Afskrift ársins	177.321	244.227	43.773	465.321
Selt og aflagt á árinu	(195)	(164.435)	(56.742)	(221.372)
Staða 1.1.2023	3.573.394	1.440.091	287.640	5.301.125
Afskrift ársins	205.840	289.805	49.273	544.918
Selt og aflagt á árinu	0	(6.113)	(41.253)	(47.366)
Staða 31.12.2023	3.779.234	1.723.783	295.660	5.798.677
Bókfært verð				
Staða 1.1.2022	3.898.790	1.853.897	153.140	5.905.827
Staða 1.1.2023	4.828.059	1.968.140	210.376	7.006.573
Staða 31.12.2023	4.766.945	1.968.812	247.802	6.983.559
Bókfært verð án endurmats				
Staða 1.1.2022	2.803.962	1.853.897	153.140	4.810.999
Staða 1.1.2023	2.882.135	1.968.140	210.376	5.060.651
Staða 31.12.2023	2.878.178	1.968.812	247.802	5.094.792
Nýtingartími eigna	25-50 ár	5-17 ár	5-8 ár	

Fasteignir samstæðunnar eru endurmetnar reglulega og byggir hið endurmetna verð á opinberu fasteignamati að teknu tilliti til hversu sérhæfðar eignirnar eru sem stjórnendur telja að endurspegli raunvirði eignanna. Matsbreytingin er færð til hækkunar á eigninni, á sérstakan endurmatsreikning meðal eiginfjár og á tekjuskattskuldbindingu.

Fasteignamat og váttryggingamat eigna samstæðunnar í árslok:	Fasteignamat	Váttryggingamat
Fasteignir og lóðir	282.316.751	106.336.164
Vélar og tæki, eignatryggingar		7.190.776
Rekstrarstöðvunartrygging		3.913.113

Skýringar

11. Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum

	<u>Eignarhlutur</u>	<u>Nafnverð</u>	<u>Bókfært verð</u>	<u>Gangvirði</u>
Orkugerðin ehf., Heiðargerði 5 Selfossi	43,05%	19.371	100.039	100.039
Breyting eignarhluta í hlutdeildarfélögum greinist þannig:			<u>2023</u>	<u>2022</u>
Staða í ársbyrjun			101.672	50.843
Hlutfjárhækkun			0	33.192
Arður			(1.936)	(1.383)
Hlutdeild vegna breytinga á eignarhlut			46	2.172
Hlutdeild í afkomu			258	16.848
Staða í árslok			<u>100.039</u>	<u>101.672</u>

12. Vörubirgðir

	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
Afurðir, vörur í vinnslu, fullunnar vörur og innflutningsvörur	1.749.857	2.069.867
Rekstrarvörur	212.232	220.594
Ýmsar vörur	331.996	318.340
	<u>2.294.085</u>	<u>2.608.801</u>

Vörubirgðir í lok fjárhagsársins hafa verið metnar með tilliti til seljanleika og eru vörubirgðir færðar niður samkvæmt því mati. Niðurfærslan byggir á mati stjórnenda og meðtalin í gjaldfærslu birgða er niðurfærsla að fjárhæð 214,4 milljónir króna (2022: 163,7 milljónir).

13. Viðskiptakröfur

	31.12.2023	31.12.2022
Innlendar viðskiptakröfur	1.907.005	1.779.722
Erlendar viðskiptakröfur	10.821	38.068
Niðurfærsla vegna krafna sem kunna að tapast	(73.578)	(56.625)
	<u>1.844.248</u>	<u>1.761.164</u>

Breytingar á niðurfærslu viðskiptakrafna greinist þannig:

Staða í ársbyrjun	(56.625)	(44.427)
Breyting á niðurfærslu viðskiptakrafna	(44.290)	(16.998)
Endanlega tapaðar kröfur	27.338	4.800
Staða í árslok	<u>(73.577)</u>	<u>(56.625)</u>

Samstæðan metur niðurfærslu viðskiptakrafna út frá líkum á því að vanefndir verði einhvern tíman á líftíma viðskiptakrafna. Viðskiptakröfum er skipt í aldursflokka og niðurfærsla áætluð fyrir hvern aldursflokk sem byggir á reynslu fyrri ára, mati stjórnenda og framtíðarhorfum í efnahagssumhverfi viðskiptavina. Það er álit stjórnenda samstæðunnar að bókfært verð viðskiptakrafna og annarra skammtímakrafna endurspegli gangvirði þeirra.

Samstæðan álitur að hlutlægar vísbendingar um virðisrýrnun krafna séu til staðar ef upplýsingar samstæðunnar eða frá utanaðkomandi aðilum benda til þess að skuldari sé í greiðsluferfiðleikum eða ef krafa er komin meira en 90 daga fram yfir gjalddaga.

Taflan sýnir framlag í niðurfærslureikning eftir aldursflokkum viðskiptakrafna 31. desember 2023.

Dagar framyfir gjalddaga	Vænt útlánatap	Brúttó virði	Niðurfærsla	Bókfært verð
Ógjaldfallið.....	1,1%	1.283.631	(13.580)	1.270.051
<30 dagar.....	0,7%	189.080	(1.329)	187.752
31-60 dagar.....	4,1%	107.596	(4.439)	103.157
61-90 dagar.....	13,1%	49.692	(6.520)	43.172
>91 dagar.....	16,6%	287.828	(47.711)	240.117
Samtals.....		<u>1.917.826</u>	<u>(73.578)</u>	<u>1.844.248</u>

Taflan sýnir framlag í niðurfærslureikning eftir aldursflokkum viðskiptakrafna 31. desember 2022.

Dagar framyfir gjalddaga	Vænt útlánatap	Brúttó virði	Niðurfærsla	Bókfært verð
Ógjaldfallið.....	1,2%	1.542.989	(18.356)	1.524.633
<30 dagar.....	9,1%	26.214	(2.389)	23.825
31-60 dagar.....	7,7%	85.264	(6.577)	78.686
61-90 dagar.....	11,8%	23.126	(2.727)	20.399
>91 dagar.....	19,0%	140.197	(26.576)	113.621
Samtals.....		<u>1.817.790</u>	<u>(56.625)</u>	<u>1.761.165</u>

Skýringar

14. Aðrar skammtímakröfur

	31.12.2023	31.12.2022
Fyrirframgreiddur kostnaður	12.745	9.397
Fjármagnstekjuskattur	26.203	10.152
Virðisaukaskattur	29.764	87.377
Aðrar skammtímakröfur	22.031	6.054
	<u>90.743</u>	<u>112.980</u>

15. Handbært fé

Handbært fé samstæðunnar samanstendur af sjóði og óbundnum bankainnstæðum.

	31.12.2023	31.12.2022
Bankainnstæður í íslenskum krónum	1.276.283	984.550
Bankainnstæður í erlendri mynt	565.487	270.401
Sjóður	825	1.031
	<u>1.842.595</u>	<u>1.255.982</u>

16. Leigusamningar

Samstæðan hefur gert leigusamninga um fasteignir sem færðir eru í efnahagsreikning. Upplýsingar um nýtingarrétt vegna leigueigna og leiguskuldbindingu er að finna hér að neðan, en nánari lýsing á reikningshaldslegri meðferð leigusamninga er að finna í skýringu fyrir reikningssskilaaðferðir.

Fasteignir og lóðir	Leigueignir	Leigu- skuldbinding
Staða í ársbyrjun 2022	489.216	(563.653)
Verðbætur	52.611	(52.611)
Viðbætur vegna nýrra samninga	44.427	(44.427)
Afskriftir	(23.400)	15.870
Staða í ársbyrjun 2023	562.855	(644.821)
Verðbætur	50.993	(50.993)
Afskriftir	(27.977)	19.506
Staða í árslok	<u>585.871</u>	<u>(676.308)</u>

Tímalengd samninga vegna fasteigna og lóða 5-72 ár

Upphæðir færðar í rekstrarreikning

	2023	2022
Afskriftir af nýtingarrétti	27.977	23.400
Vaxtagjöld af leiguskuldbindingu	31.918	28.442
Samtals gjaldfært á árinu	<u>59.895</u>	<u>51.842</u>

Leiguskuldbinding

Gjalddaggreining:	31.12.2023	31.12.2022
Innan árs	52.288	48.455
Eftir ár en innan 5 ára	204.029	192.232
5 ár og síðar	880.089	855.667
	<u>1.136.406</u>	<u>1.096.354</u>

Fjárhæðir hér að ofan eru ekki núvirtar og sýna vænt sjóðstreymi af leigugreiðslum. Leigugreiðslur á árinu 2023 námu 51,4 milljónum króna (2022: 44,3 milljónir króna).

Skýringar

17. Eigið fé

Stofnsjóðir

Stofnsjóður félagsins skiptist í tvo hluta, A-deild sem er mynduð af séreignarhlutum félagsmanna og B-deild sem er mynduð með sölu á hlutum í þeirri deild. Allt hlutafé í B-deild stofnsjóðs hefur verið greitt inn til félagsins. Í A-deild stofnsjóðs leggst árlega ákveðinn hundradshluti af andvirði afurðainnleggs hvers félagsmanns eftir nánari ákvörðun félagsstjórnar. Stofnsjóður A-deildar kemur til útgreiðslu ef aðilar hætta búskap eða ná 70 ára aldri.

		31.12.2023	31.12.2022
Stofnsjóður A-deild		394.758	367.171
Stofnsjóðir B-deildar greinist þannig:	<u>Hlutfall</u>	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
Heildarhlutafé í árslok	100,00%	200.000	200.000
Eigin hlutir í árslok	(9,96%)	(19.926)	(19.926)
	<u>90,04%</u>	<u>180.074</u>	<u>180.074</u>

Á árinu 2023 var samkvæmt ákvörðun aðalfundar greiddur arður vegna B-deildar stofnsjóðs að fjárhæð 34,8 milljónir króna og reiknaðir vextir vegna A-deildar stofnsjóðs að fjárhæð 14,9 milljónir króna. Á árinu 2022 var greiddur arður að fjárhæð 26,7 milljónir króna og reiknaðir vextir vegna A-deildar stofnsjóðs að fjárhæð 13,4 milljónir króna. Um nánari greiningu á eiginfjárreikningum er vísað til yfirlits um eigið fé á bls. 9.

18. Langtímaskuldir

		31.12.2023	31.12.2022
Skuldir við lánastofnanir		915.972	901.939
Skuldir við lífeyrissjóði		575.155	544.663
Aðrar langtímaskuldir		1.400.913	1.326.029
		<u>2.892.040</u>	<u>2.772.631</u>
Næsta árs afborganir langtímaskulda		(92.955)	(94.843)
Langtímaskuldir í árslok		<u>2.799.085</u>	<u>2.677.788</u>
Breytingar á skuldum við lánastofnanir, lífeyrissjóði og aðra:		<u>2023</u>	<u>2022</u>
Staða í ársbyrjun		2.772.631	2.621.807
Afborganir		(99.931)	(89.645)
Verðbætur		219.341	240.469
Staða í árslok		<u>2.892.040</u>	<u>2.772.631</u>
Afborganir af langtímaskuldum greinast þannig:		<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
Næsta árs afborganir		92.955	94.843
Afborganir 2025/2024		92.389	86.163
Afborganir 2026/2025		93.369	85.312
Afborganir 2027/2026		94.957	86.449
Afborganir 2028/2027		96.596	87.919
Afborganir 2029/2028		98.289	89.437
Afborganir síðar		2.323.485	2.242.508
		<u>2.892.040</u>	<u>2.772.631</u>
Vegnar meðalvextir eru eftirfarandi:		<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
Skuldir við lánastofnanir.....		5,1%- 5,45%	4,4%- 9,17%
Skuldir við lífeyrissjóði.....		3,00%	3,00%
Aðrar langtímaskuldir.....		3,30%	3,30%

Skýringar

19. Tekjuskattsskuldbinding

	Skuldbinding	
	2023	2022
Staða í ársbyrjun	(663.905)	(442.464)
Breyting á tekjuskattsskuldbindingu frá fyrri árum	0	110
Áhrif endurmats fastafjármuna	(3.895)	(180.062)
Áhrif samsköttunar	(8.948)	0
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins	(190.501)	(126.849)
Tekjuskattur til greiðslu á komandi ári	158.032	85.360
Staða í árslok	<u>(709.217)</u>	<u>(663.905)</u>

Tekjuskattseign/(-skuldbinding) greinast þannig á einstaka liði efnahagsreiknings:

	31.12.2023	31.12.2022
Varanlegir rekstrarfjármunir	(720.788)	(719.501)
Leigueign / leiguskuldbinding	18.088	16.393
Veltufjáreignir	(28.690)	(27.154)
Frestaður gengismunur	1.358	2.330
Áhrif af yfirfæranlegu skattalegu tapi	20.814	64.027
	<u>(709.217)</u>	<u>(663.905)</u>

Yfirfæranlegt skattalegt tap nýtist til frádráttar skattalegum hagnaði í síðasta lagi sem hér segir:

Frá hagnaði árunna 2023 - 2029	18.386
Frá hagnaði árunna 2023 - 2030	29.244
Frá hagnaði árunna 2023 - 2031	24.416
Frá hagnaði árunna 2023 - 2032	32.024
	<u>104.070</u>

20. Viðskiptaskuldir

	31.12.2023	31.12.2022
Innlendar viðskiptaskuldir	507.190	535.220
Erlendar viðskiptaskuldir	107.516	681.935
	<u>614.706</u>	<u>1.217.154</u>

21. Aðrar skammtímaskuldir

	31.12.2023	31.12.2022
Ógreitt fyrir afurðir	124.230	130.748
Fyrirframinnheimtar tekjur	488.272	451.616
Ógreidd opinber gjöld	0	439
Ógreiddur VSK í tolli	84.811	252.138
Virðisaukaskattur	145.577	0
Ógreidd laun og launatengd gjöld	451.568	444.251
Ógreiddir áfallnir vextir	11.409	10.280
Aðrar skuldir	31.973	31.350
	<u>1.337.839</u>	<u>1.320.822</u>

Skýringar

22. Tengdir aðilar

Tengdir aðilar eru þeir aðilar sem hafa umtalsverð áhrif á samstæðuna, beint eða óbeint. Á meðal tengdra aðila samstæðunnar eru eigendur og fjölskyldur þeirra, stórir fjárfestar, lykilstarfsmenn og fjölskyldur sem og aðilar sem er stjórnað af eða eru verulega háðir samstæðunni, s.s. hlutdeildarfélag og samrekstrarfélag. Viðskipti við tengda aðila hafa verið gerð á sambærilegum grundvelli og viðskipti við ótengda aðila.

Upplýsingar varðandi tengda aðila eru eftirfarandi:

Laun og hlunnindi stjórnarmanna og stjórnenda:

	2023	2022
Stjórnendur	201.282	194.584
Stjórnarmenn	11.380	11.540
	<u>212.662</u>	<u>206.125</u>

Eignarhlutur í B-deild stofnsjóðs:

	Fjöldi hluta í árslok 2023	Fjöldi hluta í árslok 2022
Stjórnendur	1.172	1.172
Stjórnarmenn	32	32
	<u>1.205</u>	<u>1.204</u>

Viðskipti við tengd félög árið 2023:	Keypt þjónusta og vörur	Seld þjónusta og vörur	Kröfur	Skuldir
Orkugerðin ehf., hlutdeildarfélag	132.680	1.651	17.137	8.937
Viðskipti við tengd félög árið 2022:	Keypt þjónusta og vörur	Seld þjónusta og vörur	Kröfur	Skuldir
Orkugerðin ehf., hlutdeildarfélag	164.124	1.197	23.339	10.748

Viðskipti við tengda aðila eru á sambærilegum kjörum og ef um ótengda aðila væri að ræða.

23. Fjármálagerningar

Fjáreignir og fjárskuldir samstæðunnar skiptast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga:

Fjáreignir	31.12.2023		31.12.2022	
	Á afskrifuðu kostnaðarverði	Á gangvirði um rekstrarreikning	Á afskrifuðu kostnaðarverði	Á gangvirði um rekstrarreikning
Bankareikningar	1.841.770	0	1.254.951	0
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	1.866.279	0	1.767.218	0
Eignarhlutir í félögum	0	5.470	0	5.470
	3.708.049	5.470	3.022.169	5.470

Fjárskuldir	31.12.2023		31.12.2022	
	Á afskrifuðu kostnaðarverði	Á gangvirði um rekstrarreikning	Á afskrifuðu kostnaðarverði	Á gangvirði um rekstrarreikning
Viðskiptaskuldir og aðrar sk.skuldir	1.237.602	0	1.943.231	0
Skuldir við lánastofnanir ofl.	2.903.449	0	2.804.916	0
	4.141.051	0	4.748.147	0

Það er mat stjórnenda samstæðunnar að bókfært verð fjáreigna og fjárskulda samstæðunnar sé um það bil jafnt gangvirði þeirra. Samstæðan hefur ekki lagt mat á virði fjárfestinga í hlutabréfum óskráðra félaga þar sem samstæðan hefur hvorki yfirráð né veruleg áhrif. Um er að ræða óverulegar fjárhæðir.

Fjárhagsleg áhættustýring

Samstæðan stýrir fjármagni sínu þannig að það viðhaldi rekstrarhæfi sínu á sama tíma og það hámarkar arðsemi hagaðila með sem bestu jafnvægi á milli skulda og eigin fjár. Samstæðunni ber ekki að fylgja ytri reglum um lágmarks eiginfjárstöðu.

Stjórnendur samstæðunnar fylgjast með og greina fjárhagslegar áhættur í rekstri. Aðferðir vegna áhættustýringar eru yfirfarnar reglulega til að greina breytingar á markaði og starfsemi samstæðunnar. Eftirfarandi áhættur hafa verið greindar vegna fjármálagerninga.

Markaðsáhætta

Helstu áhættuþættir samstæðunnar eru breytingar á gengi gjaldmiðla, vaxtabreytingar og verðbólga. Markmið með stýringu markaðsáhhættu er að stýra og takmarka áhættu við skilgreind mörk, jafnframt því sem ábati er hámarkaður.

Gjaldmiðlaáhætta

Gjaldmiðlaáhætta er áhættan af því að gangvirði eða framtíðar sjóðsflæði fjármálagerninga muni sveiflast vegna breytinga á gengi gjaldmiðla. Gjaldmiðlaáhætta myndast þegar mismunur er á stöðu eigna og skulda í erlendum gjaldmiðli. Áhættunni er stjórnað með eftirliti með þróun gjaldmiðla.

Hér að neðan eru tilgreindir þeir gjaldmiðlar sem mest áhrif hafa á rekstur samstæðunnar. Gengi þeirra og staða miðast við lokagengi tímabilsins.

31. desember 2023:	Sölugengi í árslok		Breyting
	2023	2022	
EUR	150,63	152,03	-0,9%
GBP	173,76	171,40	1,4%
DKK	20,200	20,440	-1,2%
NOK	13,420	14,440	-7,1%
USD	136,36	142,49	-4,3%

Skýringar

Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum :	Eignir	Skuldir	Hrein staða
Staðan 31. desember 2023	576.309	116.896	459.413
Staðan 31. desember 2022	308.469	792.512	(484.043)

Í töflunni hér á eftir er sýnt hver áhrif af 2,5% og 5% hækkun á gengi íslensku krónunnar gagnvart viðkomandi gjaldmiðlum hefði á afkomu og eigið fé miðað við stöðu eigna og skulda í viðkomandi gjaldmiðlum á reikningsskiladegi. Næmnigreiningin miðast við að allar aðrar breytur en þær sem eru hér til skoðunar séu fastar. Næmnigreiningin tekur til þeirra gjaldmiðla sem innifela mesta gjaldmiðlaáættu. Næmnigreiningin tekur tillit til skattaáhrifa og endurspeglar því þau áhrif sem koma í rekstrarreikning og á eigið fé. Áhrif á afkomu og eigið fé eru þau sömu þar sem matsbreyting undirliggjandi fjármálagerninga í erlendum gjaldmiðli er ekki í neinum tilvikum færð beint á eigið fé. Jákvæð fjárhæð merkir hækkun á hagnaði og eigin fé. Lækkun á gengi íslensku krónunnar gagnvart neðangreindum gjaldmiðlum hefði haft sömu áhrif en í gagnstæða átt.

	31.12.2023		31.12.2022	
	2,5%	5,0%	2,5%	5,0%
Áhrif á afkomu og eigið fé:	9.188	18.377	(9.681)	(19.362)

Vaxtaáætta

Vaxtaáætta er áhættan af því að gangvirði eða framtíðar sjóðstreymi fjármálagerninga muni sveiflast vegna breytinga á markaðsvöxtum. Vaxtaáætta myndast þar sem að langtímaskuldir samstæðunnar bera fasta og breytilega vexti. Áhættunni eru stjórnað með eftirliti með vaxtaþróun og viðeigandi blöndu af lánum með föstum og breytilegum vöxtum.

Vaxtaáhættan nær til vaxtaberandi eigna og skulda samstæðunnar. Vaxtaberandi eignir og skuldir samstæðunnar skiptast á milli fastra vaxta og breytilegra. Vaxtaberandi eignir og skuldir sem bera fasta vexti eru metnar á afskrifuðu kostnaðarverði. Breytingar á vöxtum sem leiða til breytinga á gangvirði þeirra eigna og skulda og hafa því ekki áhrif á bókfært verð. Vaxtabreytingar hafa áhrif á vænt sjóðstreymi af eignum og skuldum sem bera breytilega vexti.

Í töflunni hér að neðan er sýnt hver áhrif af 2,5% og 5% punkta hækkun vaxta hefði á afkomu og eigið fé á reikningsskiladegi. Næmnigreiningin tekur til þeirra vaxtaberandi eigna og skulda sem bera breytilega vexti og miðast hún við að allar aðrar breytur en þær sem eru hér til skoðunar séu fastar. Næmnigreiningin endurspeglar þau áhrif sem koma fram í rekstrarreikningi og eigin fé án skattaáhrifa.

Áhrif á afkomu og eigið fé eru þau sömu þar sem matsbreyting undirliggjandi fjármálagerninga er ekki í neinum tilvikum færð beint á eigið fé. Jákvæð fjárhæð merkir hækkun á hagnaði og eigin fé. Lækkun vaxta hefði haft sömu áhrif en í gagnstæða átt.

	31.12.2023		31.12.2022	
	2,5%	5,0%	2,5%	5,0%
Áhrif á afkomu og eigið fé	19.012	38.024	7.087	14.174

Verðbólguáætta

Vaxtaberandi skuldir að fjárhæð 2.892 milljónir króna eru verðtryggðar miðað við vísitölu neysluverðs (2022: 2.794 milljónir) og hefur þróun neysluvísitölu því áhrif á bókfærða stöðu lánanna og sjóðstreymi tengt þeim. Hækkun verðbólgu um 1% yfir árið hefði lækkað afkomu samstæðunnar um 28,9 milljónir króna fyrir tekjuskatt (2022: 27,6 milljónir). Næmnigreiningin miðast við að allar aðrar breytur en þær sem eru hér til skoðunar séu fastar.

Skýringar

Útlánaáhætta

Í útlánaáhættu felst áhættan á því að mótaðilar samstæðunnar geti ekki staðið við skuldbindingar sínar, sem leiðir til þess að samstæðan tapar á fjármálagerningum sínum. Samstæðan fylgist reglulega með þróun þeirra eigna sem tengjast útlánaáhættu. Nánari lýsingu á mati samstæðunnar á væntu útlánatapi vegna fjáreigna má finna í skýringum 27 (reikningsskilaaðferðir vegna virðisrýrnunar fjáreigna) og 13 (mat á niðurfærslu viðskiptakrafna). Samstæðan færir ekki niðurfærslu vegna krafna á tengda aðila þar sem útlánaáhætta er talin vera hverfandi. Hámarksútlánaáhætta samstæðunnar er sú bókfærða staða sem sundurliðuð er hér að neðan.

Hámarksútlánaáhætta er sú bókfærða staða sem er sundurliðuð hér að neðan:

	31.12.2023	31.12.2022
Skuldabréfaeign gagnvart tengdum aðilum	24.790	23.339
Viðskiptakröfur	1.844.248	1.761.164
Aðrar skammtímakröfur (án fyrirframgreiðslna)	22.031	6.054
Handbært fé	1.841.770	1.254.951
	<u>3.732.840</u>	<u>3.045.508</u>

Lausafjánhætta

Lausafjánhætta er áhættan á því að samstæðan lendi í erfiðleikum við að mæta fjárhagslegum skuldbindingum sínum í náninni framtíð. Samstæðan fylgist með lausafjárstöðu sinni með greiningu á gjalddaga fjáreigna og skulda til að geta endurgreitt allar skuldir á gjalddaga. Reglulega er fylgst með stöðu lausafjár, þróun sem orðið hefur og hvaða áhrif staða markaða og framtíðarhorfur geta haft á samstæðuna.

Í töflunni hér að neðan eru fjárhæðir ekki núvirtar og sýna vænt sjóðstreymi af höfuðstól og vöxtum.

Skuldir 31. desember 2023:

	Innan árs	2025	2026	2027 eða síðar	Samtals
Óvaxtaberandi	1.237.602	0	0	0	1.237.602
Með breytilegum vöxtum	100.258	91.304	88.309	1.152.580	1.432.451
Með föstum vöxtum	115.462	108.244	108.257	2.645.721	2.977.684
Leiguskuldbinding	51.845	51.993	52.149	979.504	1.135.491
	<u>1.505.167</u>	<u>251.542</u>	<u>248.715</u>	<u>4.777.805</u>	<u>6.783.228</u>

Skuldir 31. desember 2022:

	Innan árs	2024	2025	2026 eða síðar	Samtals
Óvaxtaberandi	1.943.231	0	0	0	1.943.231
Með breytilegum vöxtum	118.561	80.641	76.457	1.078.281	1.353.940
Með föstum vöxtum	107.046	100.213	100.224	2.549.900	2.857.384
Leiguskuldbinding	48.455	48.455	48.455	950.988	1.096.355
	<u>2.217.293</u>	<u>229.309</u>	<u>225.137</u>	<u>4.579.170</u>	<u>7.250.909</u>

24. Ábyrgðir, veðsetningar og önnur mál

Veðsetningar og skuldbindingar utan efnahagsreiknings greinast þannig á eignarflokka:

	Bókfært verð veðsettra eigna	Bókfært verð skulda
Sláturfélag Suðurlands svf. - fasteignir	3.010.189	1.983.298
Reykjagarður hf. - varanlegir rekstrarfj.munir, vörubirgðir, viðskiptakr. og handb. fé	2.632.771	912.801
	<u>5.642.960</u>	<u>2.896.099</u>

Skýringar

25. Þóknun til endurskoðenda

Þóknun vegna endurskoðunar á samstæðuársreikningi og ársreikningum þeirra félaga sem mynda samstæðuna, ásamt könnun á árs hlutareikningum á árinu 2023 er 23,7 milljónir króna (2022: 21,3 milljónir króna). Þóknun vegna annarrar þjónustu er 2,2 milljónir króna (2022: 2,1 milljónir króna).

26. Nýir og endurbættir alþjóðlegir reikningsskilastaðlar

Félagið hefur innleitt alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir eru samþykktir af Evrópusambandinu, breytingar á

- IFRS 17 Vátryggingasamningar	Nýr reikningsskilastaðall
- IAS 1 Framsetning reikningsskila	Reikningsskilaaðferðir í skýringum
- IAS 8 Reikningsskilaaðferðir, breytingar á reikningshaldslegu mati og skekkjur	Skilgreining á reikningshaldslegu mati
- IAS 12 Tekjuskattur	Skattfrestun vegna eigna og skulda afleiddra af sömu viðskiptum

Það er mat stjórnenda að innleiðing ofangreinds staðals og endurbóta á stöðlum hafi ekki haft veruleg áhrif á samstæðuársreikninginn.

Samstæðan hefur ekki innleitt nýja eða endurbætta staðla sem hafa verið gefnir út en ekki tekið gildi. Þann 1. janúar 2024 taka gildi eftirfarandi endurbætur á stöðlum:

- IAS 1 Framsetning reikningsskila	Flokkun skulda í skammtíma eða langtímahluta
- IAS 1 Framsetning reikningsskila	Langtímaskuldir með lánaskilmálum
- IFRS 16 Leigusamningar	Leiguskuldbinding í sölu og endurleiguviðskiptum

Það er mat stjórnenda að innleiðing þeirra endurbóta sem fram koma hér að ofan, eða annarra breytinga á stöðlum sem samþykktar hafa verið en hafa ekki tekið gildi, muni ekki hafa veruleg áhrif á samstæðureikninginn.

27. Reikningsskilaaðferðir

Samstæða

Ársreikningur samstæðunnar tekur til ársreikninga móðurfélagsins og dótturfélaga þess. Dótturfélög eru þau félög þar sem samstæðan fer með yfirráð. Yfirráð eru til staðar þegar samstæðan hefur ákvörðunarvald yfir fjárfestingunni, ber áhættu eða hefur réttinn til að njóta breytilegs ávinnings vegna þátttöku í fjárfestingunni og getur með ákvörðunarvaldi haft áhrif á ávinninn sinn af fjárfestingunni. Samstæðan endurmetur á reikningsskiladegi hvort að yfirráð yfir fjárfestingu séu til staðar með tilliti til ofangreindra þátta.

Rekstrarniðurstaða keypra eða seldra dótturfélaga á árinu er meðtalin í rekstrarreikningi og yfirliti um aðra heildarafkomu frá og með kaupdegi eða fram að söludegi eftir því sem við á. Leiðréttingar á reikningsskilum dótturfélaganna eru gerðar þegar að nauðsynlegt þykir og reikningsskilaaðferðir þeirra aðlagðar að þeim sem samstæðan notar.

Markmið með gerð samstæðureikningsskila er að birta einungis tekjur, gjöld, eignir og skuldir samstæðunnar út á við og er því viðskiptum innan hennar eytt við gerð reikningsskilanna.

Breytingar á eignarhlut í dótturfélögum

Breytingar á eignarhlut í dótturfélagi án þess að móðurfélag missi yfirráð eru færðar meðal eigin fjár. Viðeigandi breytingar eru gerðar á eignarhluta móðurfélags og minnihluta svo hlutdeild endurspegli réttan eignarhlut hvors aðila. Mismunur á bókfærðu verði eignarhluta minnihlutans sem breytist og gangvirðis gagngjaldsins er færður meðal eigin fjár.

Breytingar á eignarhlut í dótturfélagi sem verða til þess að móðurfélag missir yfirráð eru færðar í rekstrarreikning. Hagnaður eða tap er reiknað sem mismunur á gangvirði gagngjaldsins að viðbættu gangvirði eftirstæðs hluta að frádregnu bókfærðu verði eigna og skulda dótturfélagsins og hlutdeildar minnihluta. Þegar eignir dótturfélagsins eru færðar á endurmetnu verði eða gangvirði er uppsafnaður hagnaður eða tap sem fært hefur verið í yfirlit um aðra heildarafkomu endurflokkað yfir í rekstrarreikning eða á óráðstafað eigið fé eftir því sem við á. Eftirstæður eignarhlutur er í upphafi færður á gangvirði á þeim degi sem móðurfélagið missir yfirráð í samræmi við IAS 39 eða eftir því sem við á, á kostnaðarverði ef um er að ræða hlutdeildarfélag eða félag sem lýtur sameiginlegri stjórn.

Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í lok reikningsskiladags. Gengismunur sem myndast er færður í rekstrarreikning.

Skráning tekna

Tekjuskráning samstæðunnar endurspeglar það gagngjald sem samstæðan væntir að fá vegna sölu á vöru og þjónustu til viðskiptavinar. Samstæðan skráir tekjur þegar yfirráð yfir seldri vöru eða þjónustu flytjast yfir til viðskiptavinar.

Tekjur af vörusölu

Samstæðan selur matvæli, búvörur, áburð og fóður og eru helstu viðskiptavinir þess matvöruverslanir og kjötvinnslur auk bænda og mótuneyta. Tekjur af vörusölu eru almennt skráðar þegar vara hefur verið afhent og eignarréttur og yfirráð hafa flust til kaupanda.

Samstæðan tekur tillit til væntra vöruskila eftir reikningsskiladag byggt á sögulegri reynslu fyrri ára.

Arður

Arður af fjárfestingum er tekjufærður á því tímabili sem úthlutun er samþykkt.

Leigutekjur

Leigutekjur af rekstrarleigusamningum eru færðar línulega yfir samningstímann. Kostnaði sem tengist beint samningum og umsýslu vegna rekstrarleigu er bætt við bókfært verð hinnar leigðu eignar og hann er svo gjaldfærður línulega á leigutímanum. Samstæðan er ekki aðili að fjármögnunarleigusamningum sem leigusali.

Skráning gjalda

Gjöld sem stofnað er til við öflun tekna á tímabilinu eru færð sem rekstrarkostnaður. Gjöld sem stofnað er til á reikningsárinu en varða síðari reikningsár eru færð til eignar í efnahagsreikningi sem fyrirframgreiddur kostnaður. Gjöld sem varða reikningsárið en koma til greiðslu síðar, eru færð til skuldar sem áfallinn kostnaður í efnahagsreikningi.

Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Vaxtatekjur eru færðar þegar líklegt þykir að samstæðan muni hafa hagrænan ávinning af þeim og unnt er að meta fjárhæð teknanna með áreiðanlegum hætti. Vaxtatekjur eru færðar eftir því sem þær falla til miðað við virka vexti. Virkir vextir eru sú ávöxtunarkrafa sem núvirðir áætlað sjóðstreymi eða tekjur yfir áætlaðan líftíma fjáreignarinnar þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar.

Fjármagnsgjöld eru færð í rekstrarreikning á því tímabili sem þau falla til. Lántökukostnaður er eignfærður og afskrifaður línulega með aðferð virkra vaxta yfir líftíma lánsins.

Viðskipti í öðrum myntum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu skulda og innheimtu krafna er færður í rekstrarreikning. Peningalegar eignir og skuldir í erlendri mynt eru umreiknaðar miðað við gengi myntar árslok og er áfallinn gengismunur færður í rekstrarreikning á meðal fjármagnsliða.

Skattamál

Tekjuskattur er reiknaður og færður í ársreikninginn. Útreikningur hans byggir á afkomu fyrir skatta að teknu tilliti til varanlegra mismuna á skattalegri afkomu og afkomu samkvæmt ársreikningi. Tekjuskattshlutfall er 20%.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Frestaður skattur stafar af mismun efnahagsliða í skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi hins vegar. Mismunurinn stafar af því að tekjuskattsstofn samstæðunnar er miðaður við aðrar forsendur en reikningskil þess.

Tekjuskattseign er metin á reikningskiladegi og er einungis færð að því marki sem líklegt er að hún nýtist á móti skattskyldum hagnaði í framtíðinni.

Varanlegir rekstrarfjármunir

Eignir eru skráðar meðal varanlegra rekstrarfjármuna þegar líklegt er að hagrænn ávinningur tengdur eigninni muni nýtast samstæðunni og hægt er að meta kostnað vegna eignarinnar með áreiðanlegum hætti. Varanlegir rekstrarfjármunir eru annað hvort færðir samkvæmt kostnaðarverðsaðferð eða endurmatsaðferð. Samkvæmt kostnaðarverðsaðferðinni eru varanlegir rekstrarfjármunir færðir á upphaflegu kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna samanstendur af kaupverði og öllum beinum kostnaði við að koma eignunum í tekjuhæft ástand. Samkvæmt endurmatsaðferðinni er notast við gangvirði á þeim degi sem varanlegir rekstrarfjármunir eru endurmetnir að frádregnum afskriftum og virðisrýrnun.

Verðmatshækkunarir vegna endurmats eru færðar á endurmatsreikning meðal eigin fjár að frádregnum tekjuskattsáhrifum. Við sölu, afskriftir eða niðurlagningu eignar er sá hluti endurmatsreikningsins sem tilheyrir þeirri eign færður á óráðstafað eigið fé.

Varanlegir rekstrarfjármunir eru afskrifaðir línulega á áætluðum nýtingartíma þeirra, að teknu tilliti til vænts hrakvirðis.

Eignir þar sem eignarréttur er bundinn öðrum samkvæmt samningi um fjármögnunarleigu eru afskrifaðar á áætluðum nýtingartíma á sama grunni og eignir með fullum eignarrétti.

Hagnaður eða tap vegna sölu eigna er mismunur söluverðs og bókfærðs verðs eigna á söludegi, og er færður við rekstrarreikning við sölu.

Virðisrýrnun eigna annarra en fjáreigna

Á reikningskiladegi er bókfært verð eigna metið með tilliti til virðisrýrnunar. Komi fram vísbending um virðisrýrnun er endurheimtanlegt virði eignarinnar metið til að unnt sé að ákvarða upphæð virðisrýrnunar (ef einhver er).

Endurheimtanlegt virði er annað hvort hreint söluvirði eða nýtingarvirði eignar, hvort sem hærra er. Við mat á nýtingarvirði er notað vænt fjárstreymi sem fært hefur verið til núvirðis með vaxtaþrósentu sem viðeigandi er við fjármögnun slíkrar eignar að teknu tilliti til skatta. Þegar ekki er hægt að meta endurheimtanlegt virði einstakra eigna þá metur samstæðan endurheimtanlegt virði þeirrar sjóðskapandi einingar sem eignin fellur undir.

Sé endurheimtanlegt virði eignar eða fjárskapandi einingar metið lægra en bókfært verð er bókfært verð eignarinnar lækkað í endurheimtanlegt virði. Virðisrýrnun fjárskapandi eininga er fyrst færð til lækkunar á tengdri viðskiptavild, en síðan til hlutfallslegrar lækkunar á bókfærðu verði annarra eigna einingarinnar. Tap vegna virðisrýrnunar er fært í rekstrarreikning.

Ef áður færð virðisrýrnun á ekki lengur við er bókfært verð eignarinnar hækkað aftur, þó ekki umfram upphaflegt kostnaðarverð eða afskrifað kostnaðarverð sé um eign með takmarkaðan líftíma að ræða. Virðisrýrnun viðskiptavildar er ekki heimilt að bakfæra.

Eignarhlutar í hlutdeildarfélagum

Til hlutdeildarféлага teljast félög þar sem fjárfestir hefur veruleg áhrif á rekstrar- og fjármálastefnu. Félag er álitð hafa veruleg áhrif í öðru félagi ef það á 20% eða meira af atkvæðisrétti félagsaðila í því fyrirtæki, án þess að teljast hafa yfirráð. Samkvæmt hlutdeildaraðferð eru eignarhlutar í hlutdeildarfélagum færðir á kostnaðarverði að teknu tilliti til hlutdeildar í rekstri og annarra breytinga á eigin fé, og virðisrýrnunar einstakra fjárfestinga. Tap hlutdeildarféлага umfram hlutdeild er aðeins gjaldfært hafi samstæðufélag gengist í ábyrgð eða stofnað til skuldbindinga fyrir þeirra

Birgðir

Birgðir eru metnar á kostnaðarverði/framleiðsluverði eða dagverði, hvort sem lægra reynist. Kostnaðarverð birgða samanstendur af kostnaði við öflun þeirra ásamt öðrum kostnaði sem fellur til við að koma birgðunum í söluhæft ástand. Framleiðslukostnaður samanstendur af hráefnikostnaði, launakostnaði og óbeinum kostnaði vegna framleiðslunnar. Dagverð er áætlað söluverð í venjulegum viðskiptum að frádregnum kostnaði við að ljúka við framleiðslu vara og áætluðum sölukostnaði.

Fjáreignir

Fjáreignir eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Þegar fjáreignir eru ekki metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning er allur beinn viðskiptakostnaður færður til hækkunar á virði þeirra við upphaflega skráningu í bókhald. IFRS 9 skiptir fjáreignum sem eru innan efnissviðs IAS 39 í tvo flokka – annarsvegar fjáreignir skráðar á afskrifuðu kostnaðarverði og hinsvegar fjáreignir á gangvirði.

Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði

Fjáreign sem áætlað er að eiga til gjalddaga og samningsbundnar greiðslur á settum gjalddögum samanstanda einungis af afborgunum af höfuðstól og vöxtum, skal skrá á afskrifuðu kostnaðarverði nema gerningurinn sé skilgreindur á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við gangvirðisheimildina. Slíkar eignir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru slíkar fjáreignir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun. Fjáreignir samstæðunnar sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði eru viðskiptakröfur, aðrar skammtímakröfur og handbært fé.

Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Eignarhlutar í öðrum félagum þar sem samstæðan hefur ekki yfirráð eða veruleg áhrif eru metnir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Einnig er heimilt að meta slíkar fjárfestingar sem ekki eru veltufjáreignir eða óvísst gagngjald í yfirtöku í samræmi við IFRS 3 á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu, og telst slík flokkun endanleg.

Virkir vextir

Vaxtatekjur eru færðar miðað við virka vexti fyrir fjáreignir aðrar en þær sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Virkir vextir er sú ávöxtunarkrafa sem núvirðir áætlað sjóðstreymi yfir áætlaðan líftíma fjármálagernings, eða yfir styttra tímabil ef við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar við upphaflega skráningu.

Virðisrýrnun fjáreigna

Virðisrýrnunarlíkan IFRS 9 byggir á væntu útlánatapi sem er breyting frá fyrri staðli IAS 39 sem aðeins gerði kröfu um að útlánatap yrði fært vegna liðinna atburða. Fjáreignir samstæðunnar sem falla undir gildissvið virðisrýrnunarlíkansins eru viðskiptakröfur, aðrar kröfur (að undanskildum fyrirframgreiðslum og afdráttarsköttum) og handbært fé.

Við mat á væntu útlánatapi fyrir viðskiptakröfur beitir samstæðan einfaldaðri nálgun. Sú nálgun krefst þess að samstæðan meti niðurfærslu sem er jöfn væntu útlánatapi á líftíma viðskiptakrafanna. Viðskiptakröfum samstæðunnar er skipt niður í flokka eftir þeim fjölda daga sem þær eru komnar fram yfir gjalddaga. Við mat á föstu niðurfærsluhlutfalli fyrir hvern flokk er horft til sögulegrar tapssögu samstæðunnar, leiðréttri fyrir framtíðarvæntingum um efnahagslega þróun ef þörf er á. Samstæðan framkvæmir framangreint mat niður á einstaka viðskiptavini eða hópa viðskiptavina ef reynsla sýnir verulega frábrugðið tapmynstur fyrir ákveðna viðskiptavini eða hópa viðskiptavina. Í einhverjum tilfellum getur það leitt til fráviks frá metnu hlutfalli niður á hópa fyrir einstaka viðskiptamenn. Sjá nánari umfjöllun um mat á væntu útlánatapi fyrir viðskiptakröfur í skýringu 13.

Skýringar

Á hverjum uppgjörsdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna. Fjáreign hefur rýrnað í virði ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir, sem hafa orðið, hafa áhrif á vænt framtíðarsjóðstreymi eignarinnar og hægt er að meta virðisrýrnun með áreiðanlegum hætti. Samstæðan færir sértæka niðurfærslu fyrir fjáreignir þar sem hlutlæg vísbending er um virðisrýrnun.

Breytingar á virðisrýrnunarframlagi fjáreigna í afskriftareikning eru færðar í rekstrarreikning á því tímabili sem matið fer fram. Virðisrýrnun er bakfærð ef unnt er að tengja bakfærsluna með hlutlægum hætti við atburð sem átt hefur sér stað eftir að virðisrýrnun var færð.

Afskráning fjáreigna

Samstæðan afskráir fjáreignir þegar samningsbundinn réttur til framtíðarsjóðstreymis af fjáreigninni er ekki lengur til staðar eða þegar áhætta og ávinningur af fjáreigninni flyst yfir á annan aðila.

Fjárskuldir

Fjárskuldir eru metnar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

Samstæðan afskráir fjárskuldir eingöngu þegar skuldbinding vegna þeirra er ekki lengur til staðar. Hagnaður eða tap vegna afskráningar eru færð í rekstrarreikning.

Leigusamningar

Við upphaflega skráningu metur samstæðan hvort samningur teljist vera leigusamningur eða innihaldi leigusamning. Samstæðan skráir nýtingarrétt til eignar og samsvarandi leiguskuldbindingu vegna allra leigusamninga, nema skammtímaleigu (til skemmri tíma en 12 mánaða) og fyrir leigueignir með lágt virði, þar sem leigugreiðslur eru færðar línulega á meðal rekstrargjalda yfir leigutímann.

Leiguskuldbinding og nýtingarréttur af leigueign eru upphaflega metin á núvirði framtíðarleigugreiðslna. Leigugreiðslur eru núvirtar með innbyggðum vöxtum í samningi, eða ef þeir eru ekki aðgengilegir, með vöxtum af viðbótarlánsfé. Leiguskuldbinding samanstendur af föstum greiðslum auk breytilegra greiðslna vegna vísitölu, vænts hrakvirðis og kaupréttá á leigueignum ef líklegt er talið að þeir verði nýttir, og að frádregnum leiguhvötum. Leigugreiðslur skiptast í vaxtagjöld og greiðslur af höfuðstól sem koma til lækkunar á leiguskuldbindingu. Samstæðan endurmetur leiguskuldbindingu ef leigutímabil breytist, ef leigugreiðslur breytast vegna vísitölutengingar eða þegar breytingar eru gerðar á leigusamningi sem ekki leiða til þess að nýr leigusamningur er skráður.

Leigueignir eru afskrifaðar á því sem styttra reynist af líftíma leigusamnings eða leigueignar. Ef leigusamningur leiðir til eigendaskipta eða ef bókfært verð nýtingarréttar af leigueign felur í sér kauprétt á viðkomandi leigueign, þá er nýtingarrétturinn afskrifaður á líftíma leigueignarinnar. Nýtingarréttur vegna leigueignar er afskrifaður frá upphafsdegi leigusamnings. Breytilegar leigugreiðslur sem eru ekki vísitölutengdar eru ekki hluti af leiguskuldbindingu eða nýtingarrétti leigueignar, heldur gjaldfærðar á því tímabili sem þær falla til.

Langtímaskuldir

Langtímaskuldir eru færðar á nafnverði að frádregnum afborgunum af höfuðstól og eru eftirstöðvar nafnverðs reiknaðar upp miðað við gildandi gengi eða vísitölu í lok tímabilsins eftir því sem við á.

Skuldbindingar

Skuldbindingar eru færðar upp í efnahagsreikningi ef líklegt þykir að samstæðan verði fyrir fjárhagslegum útgjöldum í framtíðinni vegna tiltekins atburðar eða viðskipta og hægt er að meta fjárhæð hennar með áreiðanlegum hætti.

Skuldbindingar vegna vöruábyrgða eru færðar á söluþegi viðkomandi vara og metnar af stjórnendum m.t.t. áætlaðs fjárútstreymis sem ábyrgðirnar kunna að valda í framtíðinni.

Viðauki: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Um Sláturfélag Suðurlands

Sláturfélag Suðurlands svf. („félagið“) er samvinnufélag, í eigu búvöruframleiðenda á félagssvæði sínu og almennra hluthafa. Félagið starfar á grundvelli laga um samvinnufélög nr. 22/1991. Félagssvæði Sláturfélagsins samkvæmt samþykktum er Vestur-Skaftafellssýsla, Austur-Skaftafellssýsla austur að Jökulsá á Breiðamerkursandi, Rangárvallasýsla, Árnessýsla, Kjósar- og Gullbringusýsla, Borgarfjarðarsýsla, Mýrarsýsla, Snæfells- og Hnappadalssýsla og Dalasýsla auk bæja og kaupstaða innan framangreindra svæða. Tilgangur félagsins er samkvæmt samþykktum, að annast slátrun, úrvinnslu og sölu á framleiðslu félagsmanna. Félagið flytur einnig inn vörur og stundar aðra verslun eftir því sem það styrkir sölu á framleiðslu félagsins. Með hliðsjón af tilgangi félagsins og stöðu þess er höfuðmarkmið félagsins að vera leiðandi matvælafyrirtæki sem starfar á heildsölustigi og dreifir vörum á landsvísu. Félagið starfar á þremur sviðum, slátrun, kjötiðnaði og innflutningi. Sláturfélag Suðurlands er með höfuðstöðvar að Fosshálsi 1, Reykjavík. Að Fosshálsi eru auk skrifstofu, markaðs- og söludeildir. Á Hvolsvelli er meginhluti kjötiðnaðar staðsettur ásamt frystihúsi og vörudreifingu kjötvara. Félagið rekur sláturstöð á Selfossi ásamt úrbeiningu á kjöti og pökkunarstöð. Félagið á tvö dótturfélög, Reykjagarð hf. og Hollt og gott ehf. Reykjagarður framleiðir og selur kjúklingaafurðir m.a. undir Holta vörumerkinu. Hollt og gott ehf. er leiðandi aðili í framleiðslu á salati og grænmeti í neytendapakningum. Sláturfélag Suðurlands er skráð á First North hjá NASDAQ OMX.

Umhverfismál

Félagið leggur áherslu á að starfsemi þess sé í sátt við umhverfið. Félagið er að stórum hluta í eigu bænda sem leggja inn afurðir sínar til úrvinnslu og markaðssetningar. Frammistaða íslensks landbúnaðar með tilliti til náttúruverndar er því samtvinnuð ímynd félagsins. Félagið hefur vistvæn sjónarmið að leiðarljósi í starfsemi sinni með tilliti til umhverfis og framleiðslu. Hlutdeild innlendrar framleiðslu skal styrkt og viðhaldið með áherslu á hreinleika, faglega og vistvæna ímynd. Til að framfylgja gæðastefnu fyrirtækisins er einstökum einingum þ.e. deildum, hópum og/eða starfsmönnum sett markmið í qeðnum umhverfisstefnu félagsins.

Félagið hefur innleitt vélvætt skráningarkerfi til að fylgjast með og mæla kolefnisspor sitt og eiga þess kost að gera umhverfisskýrslu og setja sér mælanleg markmið í umhverfismálum.

Umhverfisstefnan er hluti af gæðastefnu félagsins og felur í sér að starfsemi þess skal vera í sátt við umhverfið og hafa eins lítil skaðleg áhrif og kostur er. Í þessu felast eftirfarandi meginþættir:

Nýting afurða

Stefnt er að fullnýtingu afurða þannig að gera megi allar afurðir að verðmætum eða koma þeim í endurnýjanlegan farveg sem skapar hringrás efna. Sjúkdómavarnir setja takmarkanir á endurnýtingu nokkurra afurða en stefnt er að 85-90% nýtingarhlutfalli.

Umbúðir

Umbúðanotkun félagsins tekur mið af tvennu. Annars vegar skal nota margnota umbúðir alls staðar sem hægt er til að minnka sóun og úrgang. Í þessu skyni eru notaðir margnota plastkassar við vörudreifingu svo dæmi sé tekið. Hins vegar skulu þær umbúðir sem notaðar eru vera endurvinnanlegar ef þess er kostur.

Lágmörkun á pappírnotkun

Félagið hvetur viðskiptavinum til pappírslausra viðskipta og býður upp á fjölmargar lausnir sem minnka eða gera útprentun á pappír ónauðsynlega.

Mengun

Tiltækar aðferðir skulu notaðar til að draga úr mengun frá starfsemi félagsins. Þetta gildir jafnt um frárennsli, úrgang og loftmengun. Í þessu skyni eru m.a. síur á frárennsli og úrgangur lágmarkaður. Í vörudreifingu er sett lágmark á stærð sendinga til að ekki sé verið að senda stóra flutningabíla um vegi landsins með lítið magn sem veldur óþarfa mengun og slysaættu.

Flokkun úrgangs

Félagið flokkar úrgang sem kemur frá starfsemi sinni til að endurnýta megi þann hluta sem er endurnýtanlegur.

Útlit stöðva

Starfsstöðvar félagsins skulu vera snyrtilegar og falla vel að umhverfinu og bera með sér að þar fer fram hágæða matvælaframleiðsla.

Viðauki: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Samfélagsmál

Félaginu er treyst til að framleiða og dreifa matvælum til neytenda. Þessu trausti fylgir sú ábyrgð að vanda til verka, standa undir nafni og styðja og styrkja það álit sem félagið nýtur á markaði. Gott mannorð starfsfólks og fyrirtækis er gulls ígildi. Í allri starfsemi eru gæði höfð að leiðarljósi með það að markmiði að gera hvern hlut aðeins einu sinni og gera hann rétt.

Matvælaframleiðsla leggur mikla ábyrgð á herðar þeirra fyrirtækja sem hana stunda. Sláturfélag Suðurlands leggur metnað sinn í að standa undir þeirri ábyrgð og tryggja viðskiptavinum vörugæði í samræmi við væntingar. Til að ná þessu eru settar fram strangar gæðakröfur til að tryggja framleiðsluöryggi. Til að ná settum markmiðum nýtir félagið sér hugmyndafræði altækra gæðastjórnunar í samfelldri og viðvarandi endurskoðun á rekstri félagsins. GÁMES gæðakerfum hefur verið komið á í öllum framleiðsludeildum og er það í samræmi við áform félaagsins um að trvqqja nevtendum öruqqar matvörur.

Félagið styrkir ungmenna- og íþróttastarf á félagssvæðinu eftir föngum. Einnig er myndarlegur stuðningur veittur til Samhjálpur sem aðstoðar þá sem minna mega sín.

Starfsmannamál

Stefna félagsins er að hafa á að skipa framúrskarandi fólki sem hefur metnað og ábyrgð sem þarf til að framleiða og selja öðrum matvæli og halda leiðandi stöðu. Að skapa starfsfólki umgjörð til að það megi vaxa í starfi, njóta hæfileika sinna og fá sanngjarna umbun fyrir.

Starfsmannastefna

Starfsmannastefna SS er hluti af heildarstefnu fyrirtækisins og inniheldur afstöðu fyrirtækisins í starfsmannatengdum málum. Félagið keppir á grundvelli gæða og þjónustu og vill byggja á góðu og áhugasömu starfsfólki.

Til að ná markmiðum sínum mun fyrirtækið:

- Tryggja eins og hægt er góða vinnuástöðu fyrir starfsfólkið.
- Fyllsta jafnréttis skal gætt milli kvenna og karla og að hver starfsmaður verði metinn á eigin forsendum óháð kyni.
- Bjóða næringarríkan mat í mötuneytum sínum og stuðla að réttu mataræði, réttri hreyfingu og góðri heilsu og líðan starfsfólks.
- Stuðla að góðri samvinnu starfsfólks á öllum stjórnunarþrepum fyrirtækisins.
- Greiða samkeppnishæf laun fyrir sambærileg störf.
- Verðlauna frumkvæði og hugmyndir sem leiða til sparnaðar í rekstri.
- Bjóða þjálfun og stöðuhækkunar hæfum starfsmönnum og stuðla þannig að vexti og þroska í starfi í samræmi við hæfileika hvers og eins.
- Bjóða tímabundin störf í öðrum deildum til að auka skilning og bæta samvinnu starfsfólks.
- Leitast við að samræma óskir hvers starfsmanns við þarfir fyrirtækisins og leggja á þann hátt grundvöll að árangursríku samstarfi.

Jafnlaunastefna Sláturfélags Suðurlands

Stefna Sláturfélags Suðurlands er að allir starfsmenn njóti jafnra launa og sömu kjara fyrir sömu eða jafnverðmæt störf þannig að enginn ómálefnalegur launamunur sé til staðar. Jafnlaunakerfið nær til alls starfsfólks félagsins. Forstjóri ber ábyrgð á að jafnlaunakerfi Sláturfélags Suðurlands standist lög um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla nr. 10/2008. Starfsmannastjóri er fulltrúi stjórnenda varðandi jafnlaunakerfi og er ábyrgur fyrir innleiðingu og viðhaldi þess í samræmi við staðalinn ÍST 85:2012.

Sláturfélag Suðurlands skuldbindur sig til að:

- Innleiða vottað jafnlaunakerfi, skjalfesta og halda við.
- Fylgja viðeigandi lögum og reglum sem í gildi eru á hverjum tíma.
- Framkvæma árlega launagreiningu þar sem borin eru saman sömu eða jafnverðmæt störf til að ganga úr skugga um hvort kynbundinn launamunur sé til staðar.

Viðauki: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

- Kynna starfsmönnum niðurstöður launagreiningar hvað varðar kynbundinn launamun.
- Bregðast við óútskýrðum launamun með stöðugum umbótum og eftirliti.
- Gera innri úttekt og halda rýni stjórnenda árlega.
- Birta stefnuna á innri vef og kynna hana öllu starfsfólki.
- Stefnan sé aðgengileg almenningi á vefsíðu sinni.
- Jafnlaunastefnan er órjúfanlegur hluti af launastefnu Sláturfélags Suðurlands.

Jafnlaunavottun móðurfélagsins er lokið. Áætlað er að ljúka jafnlaunavottun dótturfélaga á árinu 2024. Meginmarkmið jafnlaunavottunar er að vinna gegn kynbundnum launamun og stuðla að jafnrétti kynjanna á vinnumarkaði. Jafnlaunavottun var lögfest í júní 2017 með breytingu á lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla. Samkvæmt lögnum skal jafnlaunavottun byggjast á Jafnlaunastaðlinum ÍST 85. Með innleiðingu hans geta fyrirtæki og stofnanir komið sér upp stjórnunarkerfi sem tryggir að málsmeðferð og ákvörðun í launamálum byggist á málefnalegum sjónarmiðum og feli ekki í sér kynbundna mismunun.

Persónuvernd

Félagið hóf vinnu við skráningu ferla gagnvart auknum kröfum laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga. Þann 27. apríl 2016 skrifuðu forsetar Evrópuþingsins og -ráðsins undir nýja evrópska persónuverndarlöggjöf sem kom til framkvæmda í Evrópu 25. maí 2018. Vernd persónuupplýsinga er hluti af samningnum um Evrópska efnahagssvæðið og var Ísland því skuldbundið til þess að leiða hina nýju löggjöf í íslenskan rétt. Ný lög um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga nr. 90/2018 tóku gildi á Íslandi 15. júlí 2018. Með lögnum var leidd í íslenskan rétt persónuverndarreglugerð Evrópusambandsins. Félagið hefur innleitt reglur um meðferð persónuupplýsinga sem og stefnu í persónuverndarmálum. Jafnframt innleitt reglur um verklag við uppljóstrun starfsmanna um lögbrot eða aðra ámælisverða háttsemi. Þessar reglur eru aðgengilegar starfsmönnum sem og almenningi á heimasíðu félagsins.

Spilling-, mútur- og mannréttindamál

Stjórn félagsins leitast við að viðhalda stjórnarháttum og fylgja „Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja“ sem Viðskiptaráð Íslands, Nasdaq OMX Iceland og Samtök atvinnulífsins gáfu út. Leiðbeiningar Kauphallarinnar um stjórnarhætti fyrirtækja taka ekki að öllu leyti tillit til starfshátta samvinnufélaga sem eru í sumum veigamiklum atriðum ólík hlutafélögum. Af þessum sökum fylgir SS ekki að öllu leyti leiðbeiningum Kauphallarinnar um stjórnarhætti fyrirtækja. Stjórnin hefur sett sér ítarlegar starfsreglur þar sem valdsvið hennar er skilgreint og verksvið gagnvart forstjóra.

Félagið virðir almenn mannréttindi, rétt allra til félagafrelsis og til kjarasamninga. Áhersla er lögð á að verktakar og undirverktakar fari eftir gildandi lögum í landinu er varðar alla sína starfsmenn, sama hvort það eru þeirra launþegar eða eigin undirverktakar.

Félagið hefur ekki sett sér skrifleg viðmið um spillingu-, mútur- og mannréttindamál en vinna við það er komin af stað og lýkur væntanlega á árinu 2024.